

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna w Ł. w pozwie z dnia 12 grudnia 2011 r. wniesionym w postępowaniu nakazowym z weksła przeciwko Aptece pod (...) Spółce Jawnej E. M. (1), B. O., M. M. (1), A. O. (1) z siedzibą w G. oraz przeciwko A. O. (1), B. O., M. M. (1) i E. M. (1) wniósł o nakazanie pozwanym zapłaty solidarnie kwoty 341.950,68 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania. (pozew –k.2-3)

W dniu 16 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy w Łodzi wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. (nakaz zapłaty –k.18)

Zarzuty od nakazu zapłaty wnieśli pozwani A. O. (1), B. O., M. M. (1) i E. M. (1). Wobec pozwanej spółki jawnej nakaz zapłaty został uchylony, a postępowanie zawieszono, a następnie umorzono. (postanowienie –k.80, 493)

Zarzuty pozwanych M. M. (1) i E. M. (1) zostały prawomocnie odrzucone. (postanowienia – k.199,227,265,286,287,288,333,335,341,356,417)

Pozwani B. O. i A. O. (1) w zarzutach od nakazu zapłaty podnieśli przedwczesność roszczenia, brak jego podstawy faktycznej i prawnej, wypełnienie weksła niezgodnie z deklaracją polegające na niezgodności kwoty na jaką został wypełniony weksel z rzeczywistym zobowiązaniem, wypełnienie weksła po upływie terminu przedawnienia roszczenia, niezgodne z deklaracją wekslową wpisanie klauzuli bez protestu, przedawnienie roszczenia zasadniczego wobec dłużnika głównego i poręczającego. Pozwani podnieśli ponadto niewskazanie przez powoda sposobu wyliczenia kwoty dochodzonej pozwem, a także, iż weksel zabezpieczał jedynie umowę pożyczki z dnia 14 czerwca 2006 r., która została w całości spłacona. Pozwana B. O. podniosła ponadto niedoręczenie jej wezwania do wykupu weksła. (zarzuty – k.26-29, 41-44)

W odpowiedzi na zarzuty powód wniósł o utrzymanie nakazu zapłaty w mocy, wskazując że na kwotę objętą wekslem składają się: 35.382,83 zł – faktury wystawione przez powoda na rzecz wystawcy weksła (pозwanej spółki jawnej) w dniach 6-17 grudnia 2009 r. z terminem płatności od 4 do 15 lutego 2010 r., 40.696,26 zł – z tytułu pożyczki z dnia 22 lipca 2008 r., 51.035,94 zł – z tytułu not odsetkowych nr (...) i (...), 215.053,46 zł – z tytułu kary umownej wyliczonej w oparciu o par. 5 ust. 3 umowy z dnia 22 lipca 2008 r. (odpowiedź na zarzuty –k.367-368)

Wyrokiem z dnia 26 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w Łodzi utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 r. sygn. akt I Nc 248/11 w całości. (wyrok –k.431)

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 2015 r. wydanym na skutek apelacji pozwanych Sąd Apelacyjny w Łodzi uchylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie w sprawie od dnia 26 marca 2014 r. i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Łodzi. (wyrok –k.525)

W toku ponownego rozpoznania sprawy pozwani złożyli pisma procesowe, w których podtrzymali zarzuty sformułowane w zarzutach od nakazu zapłaty. Pozwani podnieśli ponadto, że załączona do pozwu deklaracja do weksła in blanco oraz sam weksel in blanco w całości zabezpieczyły wiarygodność z umowy pożyczki zawartej dnia 14 czerwca 2006 r., która w całości została spłacona. Pozwani wnieśli ponadto o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego na okoliczność ustalenia w jakiej dacie zostały nakreślone podpisy pozwanych na deklaracji wekslowej oraz samym wekslu na okoliczność ustalenia, do którego stosunku podstawowego przedmiotowe dokumenty zostały sporządzone. (pismo –k.533,536)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Strony prowadziły od wielu lat współpracę handlową w zakresie handlu lekami i środkami farmaceutycznymi. Pozwani prowadzili działalność w formie dwóch spółek jawnych – „Apteka (...)” (wszyscy pozwani) i „Apteka Plac (...)” (tylko pozwane E. M. (1) i B. O.). (okoliczności bezsporne)

W dniu 14 czerwca 2006 r. obydwie spółki jawne prowadzone przez pozwanych zawarły z powodem umowę pożyczki celem restrukturyzacji zadłużenia w kwocie 1.300.000 zł, której zabezpieczeniem były m.in. weksle in blanco poręczone przez współników i ich małżonków. (umowa –k.48-50)

Powyzsza umowa pożyczki została spłacona poprzez przekazanie na rzecz powoda części ceny uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości. (akt notarialny –k.550-557)

W dniu 22 lipca 2008 r. (...) S.A. w Ł. oraz Apteka pod (...) Spółka Jawna E. M., B. D.-O., M. M., A. O. z siedzibą w G. ul. (...) i Apteka Pl. (...). Jawna mgr farm. E. M. (1), mgr farmacji B. O. zawarły porozumienie w zakresie spłaty zadłużenia Kupującego czyli Spółki Jawnej (...).M., B. D.-O., M. M., A. O. z siedzibą w G. ul. (...) oraz współpracy, zgodnie z którym zobowiązania Kupującego wobec (...) S.A. wynosiły na dzień porozumienia z tytułu dostaw leków do apteki: 774.320,77 zł, w tym zadłużenie przeterminowane 667.508,85 zł oraz z tytułu pożyczki z dnia 14 czerwca 2006r. 637.349,97 zł. Strony ustaliły, że w terminie do 20 lipca 2008 r. Kupujący zapłaci 637.349,97 zł z tytułu umowy pożyczki i 450.000 zł z tytułu dostaw leków, natomiast kwota 220.088,08 zł zostanie objęta pożyczką restrukturyzacyjną, która kupujący będzie spłacał w terminach i na warunkach określonych w odrębnej umowie. Dodatkowo kupujący zobowiązał się począwszy od października 2008 r. przez 180 miesięcy dokonać zakupów produktów leczniczych i materiałów medycznych u powoda w wysokości łącznej minimum 18.000.000 zł, lecz miesięcznie nie mniej niż 100.000 zł i nie mniej niż 85% wszystkich zakupów dokonywanych do apteki, a powód miał udzielić kupującemu kredytu kupieckiego w wysokości 250.000 zł. Strony ustaliły, że w przypadku przekroczenia terminu płatności cała należność staje się natychmiast wymagalna, a solidarnie odpowiedzialna za realizację umowy jest Apteka Pl. (...). Jawna mgr farm. E. M. (1), mgr farmacji B. O.. W przypadku gdy Kupujący w okresie kolejnych 3 miesięcy nie wykona minimalnego miesięcznego obrotu bądź wszystkie należności postawione zostaną w stan natychmiastowej wykonalności powód miał prawo naliczyć karę umowną w wysokości 11% niewykonanego obrotu liczonego od łącznej wartości obrotów ustalonej przez strony w § 4 ust 1 umowy. (porozumienie – k. 370-371, harmonogram spłaty pożyczki – k. 372)

W dniu 22 lipca 2008 r. (...) SA z siedzibą w Ł. zawarł z Apteką (...) sp. j. E. M., B. D. – O., M. M., A. O. umowę pożyczki w wysokości 220.088,08 zł. (umowa pożyczki –k.558-559)

Zgodnie z kolejnym porozumieniem z dnia 10 marca 2010 r. podpisanym przez powoda z Apteką pod (...) Spółką Jawną E. M. (1), B. O., M. M. (1), A. O. (1) z siedzibą w G. reprezentowaną przez dwóch współników E. M. (1) i M. M. (1) spółka uznała zobowiązania z tytułu faktur wystawionych przez powoda w okresie od 10 listopada 2009 r. do 5 marca 2010 r. na kwotę 391.334,43 zł oraz 80.008,08 zł z tytułu umowy pożyczki z dnia 22 lipca 2008 r. (porozumienie – k. 373)

Pismem z dnia 14 lutego 2011 r. powód wezwał pozwanych do zapłaty z tytułu zobowiązań Apteki (...) kwoty 165.382,83 zł z tytułu niezapłaconych faktur wystawionych w okresie od 26 stycznia 2009 r. do 17 grudnia 2009 r. oraz kwoty 47.814,95 zł z tytułu umowy pożyczki z dnia 22 lipca 2008 r. (pismo – k. 46-47)

Powód był w posiadaniu weksla in blanco z klauzulą bez protestu wystawionego przez Aptekę pod (...) Spółkę Jawną E. M. (1), B. O., M. M. (1), A. O. (1) w G. oraz poręczonego przez A. O. (1), B. O., M. M. (1) i E. M. (1) na zabezpieczenie spłaty zobowiązań zaciągniętych przez aptekę w (...) S.A. Do weksla wystawca i poręczyciele dołączyli deklarację wekslową bez daty, zgodnie z którą powód miał prawo uzupełnienia złożonego weksla na sumę i walutę odpowiadającą kwocie i walucie całości należności przysługujących (...) S.A. wraz z odsetkami oraz związanymi kosztami sądowymi, gdy Wystawca nie wykona jakiegokolwiek ze zobowiązań wobec (...) S.A. określonych w odrębnych umowach. Powód uzupełnił weksel na kwotę 341.950,68 zł odpowiadającą zadłużeniu pozwanej apteki na dzień 8 listopada 2011 r. oraz

wezwał pozwaną spółkę do wykupu weksla do dnia 17 listopada 2011 r., o czym poinformował poręczycieli pismami wysłanymi 9 i 10 listopada 2011 r.

Zawiadomienie dla B. O. jako poręczyciela zostało wysłane 10 listopada 2011r. na adres ul. (...), (...)-(...) G.. (zabezpieczony oryginał weksla oraz kopia w aktach – k. 17, deklaracja wekslowa – k. 16, zawiadomienia – k. 4–9)

W G. nie ma ulicy (...), istnieje natomiast ulica (...), dla której właściwy jest kod pocztowy 44-122. (dane z Internetu – art. 228 k.p.c.)

Na kwotę 341.950,68 zł, na którą wypełniono weksel in blanco z dnia 8 listopada 2011r. składają się następujące kwoty:

- kwota 35.382,83 zł z tytułu faktur wystawionych przez powoda na rzecz wystawcy weksla - Apteki pod (...) Spółki Jawnej E. M. (1), B. O., M. M. (1), A. O. (1) z siedzibą w G., w dniach 6–17 grudnia 2009 r. z terminem płatności od 4 do 15 lutego 2010 r.
- kwota 40.696,26 zł z tytułu pożyczki z dnia 22 lipca 2008 r.
- kwota 51.035,94 zł z tytułu not odsetkowych nr (...) i (...)
- kwota 215.053,46 zł z tytułu kary umownej wyliczonej w oparciu o § 5 ust 3 umowy z dnia 22 lipca 2008r.

(zestawienie faktur - k. 309, noty odsetkowe – k. 374-412, porozumienie – k. 370-37, art. 230 k.p.c).

Oceniając materiał dowodowy sąd oparł się na dokumentach, załączonych do pozwu, zarzutów oraz odpowiedzi na zarzuty. Zeznania pozwanego nie wniosły nic istotnego do sprawy, twierdzenia pozwanego co do tego, jakie zobowiązania zabezpieczał wystawiony weksel są sprzeczne z treścią dokumentów, w szczególności deklaracji wekslowej. Sąd oddalił wniosek pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu pisma ręcznego. Po pierwsze, wniosek ten był spóźniony, zgodnie bowiem z art. 493 par. 1 KPC w zarzutach od nakazu zapłaty pozwany powinien zgłosić wszelkie zarzuty przeciwko żądaniu pozwu oraz dowody na ich potwierdzenie. Pozwani w zarzutach nie zgłosili wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Po drugie, wniosek ten był bezzasadny, ponieważ z treści deklaracji wekslowej wynika jednoznacznie, że weksel został wystawiony na wypadek niewykonania jakiegokolwiek ze zobowiązań wobec (...) S.A. określonych w odrębnych umowach, a nie tylko na wypadek niewykonania umowy pożyczki z 2006 r.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zarzuty pozwanego nie są zasadne, co zostało potwierdzone w toku ponownego rozpoznania sprawy.

Zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny a poręczyciele wekslowi odpowiadają tak jak wystawca weksla zgodnie z art. 32 prawa wekslowego.

Niezasadny jest zarzut niewłaściwego wypełnienia weksla w stosunku do deklaracji wekslowej.

Wbrew twierdzeniom pozwanego, z dołączonej do weksla deklaracji (k. 16) nie wynika aby dotyczyła ona jedynie należności z umowy pożyczki z dnia 14 czerwca 2006 r. Jest wręcz przeciwnie -z ustępu drugiego deklaracji wyraźnie bowiem wynika, że weksel zabezpieczać ma „**niewykonanie przez Wystawcę jakiegokolwiek ze zobowiązań wobec (...) S.A. określonych w odrębnych umowach**”. Wobec powyższego, bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy jest kwestia spłacenia przez pozwanego pożyczki zaciągniętej na podstawie umowy z dnia 14 czerwca 2006 r. Podkreślić należy, że w skład kwoty na którą został wypełniony weksel nie wchodzi kwoty wynikające z w/w umowy.

Bezzasadny okazał się też zarzut niezgodności kwoty zobowiązania wskazanej na wekslu z kwotą rzeczywistego zobowiązania pozwanego. W odpowiedzi na zarzuty powodowa spółka szczegółowo podała jakie należności Wystawcy

zostały uwzględnione przy wypełnieniu weksła in blanco, a pozwani skutecznie nie podważyli istnienia i wymagalności tych zobowiązań Wystawcy weksła wobec powodowej spółki.

Oczywiście bezzasadny jest też zarzut bezpodstawnego użycia klauzuli „bez protestu”, skoro jak wprost wynika z ust. 1 deklaracji wekslowej, weksel został przedstawiony z taką właśnie klauzulą.

Odnosnie podniesionego zarzutu przedawnienia części należności z faktur, należy zwrócić uwagę na porozumienie z dnia 10 marca 2010 r., (k. 373), gdzie należności z faktur wystawionych od 10 listopada 2009 r. do 5 marca 2010 r. zostały przez spółkę uznane. Termin przedawnienia został zatem przerwany i nie upłynął przed wniesieniem pozwu. Nie ma przy tym znaczenia dla zasadności powództwa okoliczność, że kwota w porozumieniu z marca 2010 r., w piśmie z dnia 14 lutego 2011r. i na wekslu wypełnionym 8 listopada 2011 r. nie są tożsame. Stosunki handlowe między stronami były bowiem bardzo rozległe, a nadto dynamicznie zmieniały się w czasie.

Odnosnie zarzutu pozwanej B. O. dotyczącego braku skutecznego doręczenia wezwania do wykupu weksła, przede wszystkim należy zauważyć, że pozwana jako osoba fizyczna nie jest wystawcą weksła, ale poręczycielem. Niedoręczona korespondencja (k. 5) nie jest więc w ogóle wezwaniem do wykupu weksła, które wystosowano do spółki jako Wystawcy weksła (k. 4), ale tylko zawiadomieniem poręczyciela o wypełnieniu weksła. Pomyłka literowa w adresie pozwanej, którą popełnił powód, kierując do pozwanej zawiadomienie o wypełnieniu weksła nie ma wpływu na wymagalność zobowiązania pozwanej z tytułu poręczenia weksła za spółkę, która została prawidłowo wezwana do wykupu weksła, której zresztą pozwana jest równocześnie współnikiem.

Wobec uznania zarzutów pozwanych za niezasadne, należało w trybie art. 496 k.p.c. utrzymać w mocy nakaz zapłaty z dnia 16 grudnia 2011 r. w całości.